

TELEGRAFULU ROMANU

Nr. 40.

ANULU XXII.

Sabiu in 23 Maiu (4 Iunie) 1874.

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminică și Joi'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gât'a prin scrisori francate, adresele către expeditor'a. Pretulu prenumeratiunei penaru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre un anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Consolidarea

(II) Romanilor și conlucrarea tuturor'a spre unu și același scopu e astadi o necesitate mai imperativa de câtu ori cându. — În parlamentulu pestanu se croescu și planuescu din di in di artich de legi noi, cari potu sa domineie viitorulu in scurtu său mai îndelungu și cari negresitu voru fi de mare influința pentru dezvoltarea noastră natională. — Deci avem o datorința sânta, o datorința ce ni o impune respectulu către generațiunile viitorie: că din respoteri se nesuim intr'acolo, că legile ce se aducu sa nu ingreuiască său sa faca chiaru cu nepotința dezvoltarea noastră natională și sa nu transpuna și asupr'a generațiunilor viitorie catenele feudale suportate de mosii și stramosii nostrii. —

E dreptu ca terenulu nostru de activitate in privința acest'a de presentu e foarte angustu; dara e dreptu inse și aceea ca nici chiaru pre terenulu acest'a câtu de angustu este, nu se punu in misi-care poterile nu se face celu pucinu atât'a, câtu amu potea face!

Cu tôte acestea potemu constatá cu placere ca și noi români in tempulu mai din urma se pare a fi pornitu spre mai bine. — Astadi celu putienu pre aici pre la noi au incetatu inimicitiele și persecutările ce avara locu între frații de principii opuse. — Astadi se pertracteaza causele nationali, că atari, și din puncte de vedere obiectivu convingătoare, nu mai multu din acel'a alu grațitudinei său ne-grațitudinei atarei persóne la o partida său alt'a!

Basea apropierei și cu incetulu și intrunirii inteligentiloru de aici, s'a pusu in conferințele sinodulu archidiecesanu de estu anu; s'a favoritu inse și se favorédia foarte multu întielegerea între frați, prin mai multe intalniri pre terene, căror'a politic'a le este și trebuie sa le fia straina. —

In dilele din urma se dedú ocasiunea de a asistá inteligința din locu la consacrarea a două institute de invetiamentu, care facu multa onóre comunelorur Avrigu și Boiti'a din scaunulu acest'a. — In scurtu se va consacrá alu treilele institute de felulu acest'a in opidulu invecinatu On'a. — Și acestea voru dá dovéda viua presentulu și viitorulu; ca cu tóta vitregitatea tempulu și a jurstáriloru presente pre terenulu acest'a sântu și mai siguru de succesu — totusi s'a facutu și se face ce-va, — s'a facutu și se face ce e posibilu!

Din incidentiele acestei'a potemu aflá: ca terenulu literariu și de siguru și celu nationalu economicu precum și celu bisericescu suntu câmpurile acelea pre care și deprezentu potemu conlucrá cu totii, fără respectu la divergința opiniiloru politice — spre inaintarea culturai și a bunestării nationale. — Astelu vomu aduce de o parte jertfele bine primite pre altariulu natiunei de alta parte inse prin apropierea și conlucrările aceste, cu incetulu ne vomu intruni și consolidá spre a poté procede cu tempu ierasi solidari și pre terenulu politicu. — Pentru că astu-feliu sa restaurámu onórea natiunei sa multiimim spiritele miiloru care s'au jertfitu pentru libertate! —

Sa lucrámu deci toti din tôte poterile și pre tôte terenele. — Unde se póte in unire și solidaritate; unde inca nu se póte ajunge solidaritatea fiesce-care cu cea mai buna consciința, spre acel'asi scopu.

Sa combatemu toti și din tôte părțile relele ce se facu său se intentédia a

a se face natiunei. — Sa le combatemu atâtu in pressa, câtu și la locurile acelea unde se ivescu; devenindu ele său din partea legisiatiunei său din alta parte inimici ai natiunei noastre!

La congresulu european.

Din Berlinu se scrie ca Gortchakoff a adresatu de curenda o invitatiune, data'a din Baden, către guvernele europene, pentru unu congresu internationalu alu cărui scopu aru fi întielegerea asupr'a cestiuniloru atingătoare de dreptulu agentiloru in tempu de reshelu, și mai cu séma asupr'a tratărei, prisionieriloru de reshelu.

Congresulu, in care va fi reprezentatu fia ce statu prin unu plenipotentu militaru și unu altulu diplomaticu, se va intruni la 15 Augustu la Bruxelles.

Adese ori amu auditu numindu-se secolulu nostru secolulu congreseloru. Intrunirile capeteloru incoronate, adunările diplomatiloru, invetiatiiloru, industrialiloru și artistiloru au unu rol insemnatu in dilele noastre. Dintre tôte aceste intruniri merita congresulu conchiamatu la Brusel'a de către principele Gortchakoff, de care amentirámu mai susu o deosebita consideratiune din doue puncte de vedere și adeca: congresulu din cestiune pre de o parte ne arata unu scopu nobilu: statorirea mesuriloru umane fatia de cei ce devinu prisionieri in reshelu, respective garantarea și asigurarea dreptulu captiviloru prin deponerea dispositiuniloru ce se voru face, in codicele dreptulu internationalu, pre de alta parte inse congresulu amintitu pune civilizatiunea europeană cu carea atâtu s'a falitu secolulu nostru in o lumina nu prea favorabila.

Gortchakoff a luatú inițiv'a de a conchiamá acestu congresu la demandarea țiarului, care cu ocas'unea petrecerei sele in capital'a Marii Britanie fu rogatu de către reuniunea pentru aperature celoru deveniti captivi in bataia, a spriginii cu cuventulu și influința sea puternica această causa umana; deci congresulu ce se va intruni in scurtu tempu la Brusel'a, in care voru fi reprezentate tôte statele civilizate din Europ'a, e cu atâtu mai notariu cu câtu este conchiamatu de o persóna oficiala, de celu mai puternicu monarchu alu crestinismulu, pre cându congresulu ce s'au intrunitu mai nainte la Genf cu scopulu de a statori o conventiune pentru scutirea celoru raniti in bataia a fostu conchiamatu de către unu barbatu privatu, de către Dr. Hearicu Dunart.

Ori-cine, chiaru și militariulu celu mai crancenu, a cărui inima s'a impetritu in sgomotulu surdu alu armelor, se va impacá in ide'a umanitaria, de a aduce totu ce s'a observatu pâna acum său se va observá pre venitoriu cu privire la captivi intr'o sistema armonica și corespondietória, dupa cum pretinde stadiulu civilizatiunei la care amu ajunsu. Armat'a franceza și germana in luptele cele grósnice din ultimii ani nu s'au vedutu impedecate in miscările loru prin conventiunea dela Genf, și crucea dela Genf totusi a fostu simbolulu de scapare și mangaiere pentru sute de mii de nenorociti.

De va succede acestui congresu, pre care lu saluta europenii cu bucuria viua, a statorii unele normative corespondietorie secolulu nostru cultivatu, noi nu potemu decâtu sa întempnâmu cu placere atari rezultate folositorie. Din acestu punctu de vedere ide'a și scopulu congresulu ce va deveni prestu putienu o realitate, este

de laudatu fiindu ca va seversi o fapta civilizatorica. Scopulu țiarulu e sublimu și aici nu potemu sa repetimu imputarea ce s'au facutu adese-ori Rusiei, ca den-s'a esportéza ideile de civilizatiune și umanitate, dara pentru sine totusi mai reserva o cuantitate bunisióra de barbarismu.

De vomu esaminá inse congresulu din cestiune din pontulu alu doilea de vedere, ce l'amu indigitatu mai susu, apoi trebuie sa marturisim ca pentru secolulu nostru care se dice alu luminelor nu e asiá o gloria stralucita cându unu monarchu conchiamu diplomati ilustrii intr'unu congresu pentru a statori — și inca prin unu actu legisiatoricu ce se va petrece in codicele internationalu — că sa fimu umani și nu barbari. Nu trebuie sa ne prea falim, căci ceea ce va statori congresulu din Brusel'a, a trebuitu sa fia de multu unu bunu comunu ala moravuriloru și datineloru internationalu. In secolulu luminelor atari principie umane n'aru trebui stipulate prin conventiuni diplomatice, ci s'aru poté întielege de sine. De vomu considerá scenele infiorátore, de cari ne scie enará istoria celoru 25 ani din urma și vomu arunca privirile asupr'a teatreloru de lupta dela Solferino, Sador'a și Gravelotu, de vomu observá, ca chiaru in momentele de fatia junimea europeană sta gatita in armatura pentru unu nou reshelu, aflámu, ca sementia ne-ncrederei au prinsu radacini afunde. Pre cându diplomati asigura ca pacea Europei nu e periolitata, pre atunci unii sustienu, ca cea ce a castigatu trebuie sa sustiena prin poterea armelor. Intre astu felu de impregiurări cându pamentulu pare numai o arena intinsa și armate colosali se pregatescu din respoteri pentru lupte nóue — cu dreptu cuventu trebuie sa ne uimim și sa ne întrebámu: Nu e óre civilizatiunea noastră o mintiuna și progresulu cu care ne mândrimu o ilusiune nascuta in creerii celui smintitu? Suntu mai nobili decâtu antecesorii nostri său cá sa mergemu intr'unu tempu mai indepartatu suntu mai umani decâtu contempuranii lui Vergiliu său eroii lui Omiru? Unu progresu amu facutu, nu potemu negá și acestu progresu e inventiunea și perfectiunarea instrumentelor de pasliire și nimicire prin ajutorulu sciintieloru naturali, cari in proportiune cu trecutul au înaintatu foarte tare.

Secululu nostru e secolulu luminelor, dara totu odata și secolulu tunurilor lui Krupp, cu cari s'au bombardatu Parisulu. Secululu nostru are mare asemanare cu unu fariseu, care pre din afara se pare omulu evlaviosu, dara din inima despretiuesce pre deaprópele seu și cauta ocasiunea spre a-lu ruiná. Compatimire cu captivi nenorociti de acum inainte, barbarismulu de pâna acum — doue obiecte de discussiuni diplomatice in unu congresu europénu care va avé sa aduca in armonia aceste doue contraste. Veni-va óre tempulu cându atari probleme se voru deslegá prin cultura adevérata iera nu prin congrese formali?

Contele Andrassy a avutu de curendu o conferința lunga cu agentele Romaniei in Vien'a domnulu Costaforu in afacerea junctioniloru. Ministrulu de esterne aperi cu tóta caldur'a punctulu de vedere, din care porcede guvernulu ungaru, cu tôte ca trebui sa considere și greutățile ce le întempina guvernulu Romaniei la majoritatea camerei. Sfersindu-se sesiunea extraordinaria in Pest'a pre la mediloculu lui Iuniu, nu e speranța ca cestiunea junc-

tioniloru se va poté resolve prin resolutiunea parlamentulu judecându afacerea in stadiulu in care se afla astadi.

O scire din Parisu, 29 Maiu spune ca articolele diureloru oficióse din Berlino, cari tindu a aretá pre Franci'a cá amenintetóre și belicósa au produsu acolo mare mirare, căci nimeni nu se gaudesce in Franci'a a turburá pacea Europei.

— O alta scire, cu acea-si data, din Belgradu, anuncia ca d. Magasinovici va merge la Constantinopoli cá agentu diplomaticu alu Serbiei.

Mai multe foi aducu scirea, ca cu ocasiunea calatoriei de inspectiune a Archiducelui Albrecht in Croati'a și confiniulu militaru (dara nu in Dalmati'a) unu preotu a bineventatu in Carlopago pre Alteti'a Sea cu o cuventare, in care se esprimara unele dorintie, ce cuprindu tendintie periculóse statulu. Foile spunu ca respunsulu Archiducelui la această cuventare tendentiósa nu e cunoscutu. „Pest. Cor.“ vrea sa scie, ca Alteti'a Sea cu tôte ca nu pricepe limb'a croata totusi cându a auditu numindu-se tierile Dalmati'a Croati'a și Slavoni'a s'au intorsu de către oratoru cu semne de displacere și nu aflá de demnu lucru ai respunde. Primariulu se escusá ca preotulu s'a rogatu numai sa-i fia permis a salutá pre Alteti'a Sea, cuprinsulu cuventărei sele inse nu l'a facutu nimeni cunoscutu.

Scirea ce se ivesce din mai multe părți, ca cabinetulu din Berlinu a intrevenitu din Vien'a pentru a medilocí recunoscerea oficiala a guvernulu de acum din Sp ni'a, nu e altu ce-va decâtu presiunea ce s'a facutu in diverse variante asupr'a opiniunei publice. Nici Germani'a, nici Angli'a n'au facutu vre-unu pasiu in directiunea acest'a ba se dice ca cabinetulu de St. James a desavoatu formalu pre unu aginte diplomaticu din tierile esterne, care a intreprinsu din indemnulu seu o asemene incercare. Relatiunile Austro-Ungariii cu Spani'a stau totu pre basea indigitata de contele Andrassy in delegatiuni. Guvernulu Germaniei delegandu pre contele Hatzfeld la Madridu n'a facutu decâtu o schimbare in persóne, care nu altereaza natur'a relatiuniloru cu tierile esterne. O asemene schimbare in postulu de aginte din Madridu se ascépta și in Austro-Ungari'a și dupa informatiunile de pâna acum persón'a destinata a inlocuí postulu de diplomatu la curtea Spaniei va fi contele Ludolf, care s'a distinsu in Constantinopoli. Consolidandu-se impregiurările in Spani'a, numitul contele se va duce la postulu ce i se va concrede.

In Spani'a armat'a Nordulu face progrese contra carlistiloru. Maresalulu Concha a intratu in Vittori'a și astépta unu ajutoriu de 20 mii ómeni spre a atacá Estella și positionile carlistiloru din Amezcuas. Armat'a carlista este imprasciata ici și colea in provinciile basce, Navar'a și Aragonu. Locuitorii fugu spre a scapá de rad. carea in mase ce voru se faca carlistii.

Dupa o corespondința a diuariulu „Neue Freie Presse“ din Vien'a o fractiune spriginita de persóne din cele mai influente lucréza spre a aduce Spani'a la monarchia, dandu-i de rege pre principele Friedrich Carolu de Prussi'a, și ca numirea noulu ministru a Germaniei la Madridu, comitele Hatzfeld onulu din intimii lui Bismark, este legata cu óre-cari circumstantie extraordinarie. Elu este nu-

mito spre a studii tîr'a, poporul și situațiunea, spre a putea da la Berlinu materialul necesariu pentru ôre-cari decisiuni de mare importantia. Alta candidatura este a Luisei de Bourbon, sora ducelui de Montpensier și sora ex-reginei Isabel'a care aru avea mai multi sorti de succesu decîtă fiulu Isabeliei, don Alphonse. E posibilu dara că dela unu momentu la altu Prussia și Francia sa se găsescă in presentia un'a cu alt'a pre pamentulu spaniolu.

Cetimu in „Correspondance hongroise“, organu ce se dice inspiratu de in-susi Contele de Andrassy, urmatorulu articulu in care se definesce lamuritu politica austro-ungara fatia cu cestiunea orientului și poporele dela Dunare :

„Cu tôte ca organulu partitulu feudal („Vaterland“ din Viena) s'a crediutu datoriu a recomandă Austro-Ungariei o „politica activa“ in cestiunea orientului, insinuându ca este vorba de mostenirea pre care vecinii de ras'a mahometana voru avea sa culéga in curendu, majoritatea cea mare a Ungariei totosi desaproba ori-ce politica care tinde la aneșarea unui teritoriu strainu ôre-care. De si-aru dá cine-va ostend'a de a rationă din punctulu de vedere alu Ungariei, s'aru convinge indata ca aneșarea Bosniei, a Serbiei ori a Romaniei aru fi pentru Ungari'a o nenorocire din care nu aru mai putea esli.

„Croatia se bucura astadi de o mare autonomia politica ; aneșandu Bosni'a, ea aru deveni unu statu care nu s'aru multiam numai cu autonomia, dare care aru luă o independintia completa. Pre cându Ungari'a de si-aru aneșă Bosni'a s'aru pune in risicu de a perde Croatia și Bosni'a cu dens'a. — Admitiendu ca s'aru putea gasi cine-va care sa voiesca a gratifică pre Austro-Ungari'a cu posesiunea Romaniei și a Serbiei, acel'a n'aru putea fi decătă unu inamicu de mórte alu Ungariei. Chiaru in momentulu de fatia intempnămu atâtea dificultăti cu nationalitățile ungare, încātu ne trebuie multa abilitate și moderatiune pentru a nu recurge la mediocre violente cându se ivescu sforțări ce tindu la desmembrarea Ungariei. Dara inca déca prin aneșări nechibzuite, s'aru mari numerulu elementelor inimice mantienerei statulu magiaru !

„Avenu destoi români și slavi pre teritoriulu nostru, asiă cum se afla astadi, și nu dorimu sa avemu mai multi. — Pre de alta parte absolut'a independintia a Romaniei și Serbiei este bine privita in Ungari'a. Pacea in orientu va depinde dela reconstituirea acestoru dône principate independente și centralizate. Ungari'a nu aspira a despoia imperiulu otomanu și eritagiulu despre care vorbesce „Vaterland“ se va reintórce la greci, la români, la serbi și la bulgari. Acestu tempu odata sositu, Romania și Serbia voru fi destula de ocupate de propriile loru afaceri și nu voru avea nici unu interesu de a provocă ostilitatea Austro-Ungariei pentru posesiunea câtoru-va palme de locu, cându ele voru vedea deschegându-se dinaintea loru câmpiele intinse a orientului. Opiniunea Ungariei este dara favorabila independintiei absolute a acestoru dône principate, dara situațiunea actuala a Europei nu permite guvernulu austro-ungaru de a favorisă demarsiele ce aru putea întreprinde aceste dône tîri, spre a-si revindecă independintia loru.“

Cetimu in „Correspondance franco-italiene“ urmatorulu articulu fôrte interesantu care sustiene in modu francu și judiciosu dreptulu Romaniei de a încheiă tractate directu cu puterile straine. Citatulu diariu din Rom'a se baséza in argumentarea sea chiaru pre vechiele nôstre capitulatiuni și tractate pre cari ne-amu fundatu și noi in sustinerea dreptulu nostru de suveranitate și atributiuniloru sele. Organulu italianu citéza și o brosiura importanta de curendu aparuta sub titlulu : „Les droits dela Roumanie basés sur les traités, a cărei conclusiune o reproduce și o recomanda diplomatiei europene.

Eata articulu de care vorbimu :

„Desmintirea data de d. de Andrassy sgomotulu despre o apropiata redeschidere a cestiunei Orientului, ca rezultandu din intrevederile dela Berlinu și St. Petersburg nu împedeca lumea nôstra politica de a se preocupă de complicatiunile ce amenintia sa resulte in curendu la Dunarea de josu din staruint'a Portiei de a refusă principateloru dunarene dreptulu de care ele s'au bucuratu fără contestatiune pâna acum de a subsemnă tractate internatiunale.

„Pre la finele anului curentu espira tractatele de comerci denuntiate de Turcia ; in 1875 ele trebuie reinnoite ; și ori-cine prevede conflictulu ce are sa produca acésta preinoire, déca pâna atunci guvernulu din Constantinopole nu va a-junge sa se desbrace de o pretentiune atātu de contraria tradițiuniloru și dreptulu istoricu alu principateloru că și păcei europene.

„Pôrta in adeveru, néga Romaniei dreptulu de a tractă directu cu puterile spre a-si asigură interesele sele politice, comerciale etc., și totodata pretinde că tractatele subscrise de dens'a, precum viitôrele tractate de comerci, trebuie sa se aplice și se voru aplică și in principate.

„Acestea inse nu numai ca respingu acésta pretentiune, dara suntu decise a se opune prin tôte mijloccele possibile la usulu ce aru voi sa faca Pôrta cu acele tractate in modulu aratatu mai susu.

„Si principatele invôca in ajutorulu unei resistentie tenace, ceea ce ele considera că unu dreptu și o datoriu a loru, — pre lînga tractatele ce ele au încheiatu in urma cu Russia, Austro-Ungari'a și Germani'a, și care erau aprôpe sa fia urmate și de unu tractatu analogu cu in-sasi Pôrta, testulu și spiritulu vechiloru capitulatiuni, ale căroru privilegie și imunităti, le-au fostu garantate prin articulu 22 din tractatulu din Parisu.

„Aceste capitulatiuni s'au publicatu de curendu, într'o brosiura intitulata : „Drepturile Romaniei basate pre tractate, și a cărei conclusiune, care va fi și a tutroru ômeniloru fără prejudeție, este formata astfelu :

„Este in interesulu ecuilibrulu din „orientu, că puterile cele mari se puna „de acordu drepturile cu faptele la Dunarea de josu, sa recunôsca principiile „proclamate in modu solemn de densele „in 1856 și 1858, și sa pretinda aplicarea loru.“

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 28 Maiu. (Cas'a reprezentantiloru) Presedintele B. Percsel deschide seditia la 10 ôre.

Presedintele anencie mai multe petitiuni : petitiunea scaunulu Odorheiului pentru a se impartă manipulațiunea cu darea in cerculu de activitate alu muni-

cipelor, pentru a se lată autonomia municipale și a nu se radică contributiunile directe ; comitatulu Turdei se rôga pentru latirea autonomiei comitatulu și modificarea articulu de lege XVIII din 1871 comitatulu Dobâca cere in petitiunea sea latirea autonomiei comitatulu. Cari petitiuni se transpuna la comisiunea petitiunaria.

Presedintele casei magnatiloru transmite unu certificat despre articulu de lege din urma ce se puse la archivulu tîerei. Certificatulu se pune spre postrare in archivulu camerei.

Deputatulu Bartal se verifica definitivu fiindu ca terminulu de 30 zile rezervatu pentru insinuarea de proteste a trecutulu.

Dupa o interelatiune a lui Mich. Tormássy cu privire la podulu dela Radna-Lip'a, Cas'a trecându la ordinea dil'i incepe desbaterea speciale asupra regulamentulu advocatiale.

Titlulu și § 1 și 2 se primescu fără modificatiune ; propunerile de modificare facute de cătra dep. Lad. Deaky nu se primescu, aratandu referintele comisiunei centrale Matusk'a ca nu suntu de lipsa.

La § 2 I. Paczola y observa, ca și cualificatiunea ce o cere legea dela advocatu se cuprinde totu odata și indigenitatea. O lege care sa determine ca cine e cetatiênulu statulu și cine nu, nu avemu deci oratorulu recerca pre ministrulu de justitia a substerne cătu mai ingraha unu proiectu de lege despre cascigarea dreptulu de cetatiênulu alu statulu.

Ministrulu de justitia Pauler respunde, ca fiindu objectulu relevatu de antevorbitoriu de o insemnatate mare recere consentimentulu ministerulu intregu, de acea unu atare proiectulu de lege nu se pôte substerne de odata.

In data ce proiectulu, la care lucra ministerulu, va fi gat'a numai decătă se va și substerne camerei spre discussiune.

Gab. Várady spriginesce propunerea lui Paczola y.

Toma Pechy observa ca ministrulu de justitia n'a facutu nici o promisiune positiva ; oratorulu se va vedé nevoitu a substerne unu proiectu, care sa-lu indatoreze a presentă proiectulu respec-

FOISIORA.

Serbatorile domnesci.

(Studiu din anticități bisericesci.)

De ôre-ce pentru comunitățile creștine in fia-care septamăna se reinviă memori'a patimei și mórtei Mântuitorulu Christosu și fia-care Dumineca aducea cu sine serbarea invierei, asiă li se parura a nu avea alte serbatori, și creștinii din stirpea pagăna nici aru fi cugetatu la asiă ce-va, de nu cum-va le aru fi premersu cu esemplu creștinii cei din judei. Acestia dedati din teneretie la serbarea sabatulu și aceloru trei mari serbatori ordinate prin lege, au tienutu acésta datina și cá creștini. Si acésta se credeau cu atātu mai vertosu in dreptu a o face cu cătu de o parte pentru aceea pledă chiaru esemplu lui Ch și invetiaceiloru, iera de alt'a chiaru serbatorile, celu pu-cinu cele dône dintăiu, luasera cá fapte complete din istoria evangelica unu caracteru creștinu, și din serbatori judaice devenira creștine.

Serbătorea pasciloru, pentru judei, serbatorea nationala a eliberării din servitutea Egiptulu, au devenitu in contem-platea creștina (și fără voia) serbatorea eliberării din servitutea pecatulu. Acolo eră mielulu pasciloru, cu a căru sânge se stropiau usciorii usiei, care avea sa rețiena pre angerulu ce perde pre primogeniti și sa scutésca de mórte, aci mielulu celu mai bunu pentru sacrificiu, prin a căru sânge se delatura mórtea pecatulu. — Paralela se afla I Cor. 5. 7.

In diu'a a 50 a dupa pasci, aveau judeii a serbă serbatorea septamăniloru

séu secerisulu de tempuriu, cu care mai târdiu se împreuna și amintirea legislațiunei de pre Sinai, carea s'a templatu dopa 50 dela esirea din Egiptu. Totu intru acésta di a fostu și pogorirea du-chului sântu, și asiă serbatorea septamăniloru judaica se reformă in serbatorea creștina : Pentecosta, Rosaliele. In loculu primitiei din câmpulu de secerislu, au pasitu primitia, carea s'a adunatu prin predică lui Petru pre câmpulu spirituale ; in loculu bucuriei pentru darea legii, bucuri'a pentru impartasirea gratiei și puterei du-chului sântu.

Nu mai serbatorea corturiloru séu serbatorea secerisulu târdiu și culesulu de vinu, nu ofera basa istorica pentru schimbarea in creștina, și pentru aceea numai mai târdiu s'a numeratu cá a trei'a la cele dône serbatori istorice, asiă dicendu cá un'a dogmatica — serbatorea aretării lui Christosu, a fiulu lui Ddieu, pre pamentu (festam Epiphaniae séu Teophaniae) totu-de-odata cá amintirea botediulu lui Christosu, cu care ocaziune s'a propoveduitu serbatoresce din ceru de fiu alu lui Ddieu ; iera in secl. IV s'a instituitu serbatorea născerei.

Prin acésta s'a implinitu nu numai dorint'a acestora cari dupa analogia ordinei serbatoriloru judaice, voiau a serbă și in biserică creștina trei serbatori mari, ci și ciclulu serbatoriloru domnesci in cea mai perfecta armonia. Serbatorea aretării, amintescă inomenirea lui și încātu privescu și botediulu cá sanctificare, spre invetiatura, a oficiulu seu profeticu : serbatorea pasciloru la oficiulu seu de preotu mare, și serb. a cinci-dieci zile la fundarea și consolidarea bisericiei, a cărei domnu și rege este elu, in oficiulu seu regescu.

Pre lînga acestea mai corespunde acésta serbare tripla și credintiei creștine in trei-unulu Ddieu. Aretarea ne conduce la Ddieu Tatalu, care a tramisu pre fiulu in lume spre mântuirea lumii ; pascele la fiulu, care a fostu fidelu tatalu pâna la mórtea crucei, și dupa indeplinirea opului salvării, iera-si a fostu inaltiatu dea-drépt'a lui Ddieu Tatalu, și serbatorea 50, la spiritulu sântu, și impartasirea sea cu apostolii.

I. Serbatorea Pasciloru.

Dupa cum dejă s'a amintitu, creștinii din judei, serbau dupa datin'a vechia deodata cu Pasch'a judeloru, firescu dupa usulu creștinescu. Ca și Domnulu cu ucenicii, credeau si ei ca trebuie se manance mielulu pasciloru ; la acea se alatură amintirea de patim'a și mórtea lui, — și intru a trei'a di serbarea invierei.

Că terminu legalminte prescriu eră pentru acésta serbatore 14 Nisanu, ad. diu'a pleniluniulu de primavéra. — Ci in scurtu tempu s'a nascutu divergenție pentru acésta despre cari — presupunendu-le aci cunoscute din istoria bisericésca — amintimu numai atăt'a ca o parte tiené stensu cu ori ce pretiu la 14 Nisanu, iera alta pentru serbarea mortiei pre cruce, Vineri, a invierei Dumineca. Aceste dispute s'au curmatu la an. 325, cându sinodulu ecumenicu I dela Nicea, i-a pusu capetu, statorindu dupa cum aflămu (Epiphan. 70. 9.) ca : „Cea de antăiu Dumineca dupa pleniluniulu de primavéra este a se serbă cá diu'a invierei. De cum-va cade lun'a plina chiaru in di de Dumineca, atunci serbarea pasciloru este cu 8 zile mai târdiu.“

Periodulu serbatorei pasciloru, cu-

prinde in sine următoarele momente insemnate :

1. Postulu asiă numitu mare séu alu pasciloru. — Durata acéstu'a dintru inceputu a fostu fôrte diferita. Dupa Ireneu, credeau unii se postésca o di, alții dône, inca și alți mai multe, iera alții 40 ôre. —

Socratu (la 440) dice in acésti referintia (Isl. E. v. 22) ca creștinii in Rom'a posteau 3 septamăni, subtragendu Sambet'a și Dumineca ; in Iliri'a inse, Greci'a, Alesandria și (dupa Sozomanu) tóta Palestin'a posteau 6 septamăni, sub nune de postulu de 40 zile. — Dupa alții postulu se incepea cu septamăna a 7-a inaintea pasciloru asiă câti in cele dintăiu trei se esceptionau sambetele și duminecele.

Ci postulu de 40 zile, dupa esemplulu lui Moise (II M. 24. 18) Eri'a (I Imp. 19. 8.) și chiaru a Domnulu (Math. 4. 2.) inca din timpurile vechi a fostu acceptatu. — Hieronimu (420) dice epist. 27) Nos unam quadragesimam secundum traditionem apostolorum, toto nobis orbe congruo, jejnamus. —

Incātu pentru modalitatea postirei, acél'a, dupa datele ce le avemu, eră in ajunu totale dela cin'a intemplata la 6 ôre sér'a și tiené pâna a dón'a di la 6 ôre : — (jejunium plenum) ; séu numai pâna la 9 ôre din di la 3 ôre d. a. — semi-jejunium, dupa care poteau manca ce voiau. — Chiaru acésta libertate inse, de ôre-ce a trecut in abusu, a necesitatu biserică a ordină pentru totu postulu pasciloru, abstinentia. — Augustinu vorbesce fôrte aspru contr'a imbuibăriloru acelu tempu (de Quad. 6. 10).

(Va urmă)

tivu deca cum-va ministrul nu va apro-
mite ce-va sigur in privinta acest'a.

Ministrul de justitie Pauler
responde, ca va grabi lucrările ce pre-
mergu acestui proiectu si cătu ce va fi
ga'ta lu va substerne.

Dupa cum amintiram mai susu a-
ceste proiecte se resping si § 2 se pri-
mesce neschimbata.

§ 3 cuprinde intre alte si acea dis-
pusetiune, ca celu ce se afla in concursu nu
se pôte primi in lista advocatilor.

Et. Matola y propune că sa se
stërge aceste dispusetiuni.

Paczolay si Hoffmann pro-
ponu sa remăna.

A. Lazar substerne unu proiectu
de modificatiune separat.

Respingendu-se amendoue propune-
rilo se primesce § 3 neschimbata.

§ 4 care pertractăza modulu dupa
care se componu comisiunile esamina-
torie, se primesce fara modificari.

§ 5 tratăza despre calificatiunea
celoi ce se admite la esaminulu de ad-
vocatura. (Calificatiunea advocatului se
cuprinde in gradulu de Doctor si o praese
de trei ani. Acestu § provôca o desba-
tere lunga, care se va continuă in sic-
diint'a următoare.

Budapest'a 29 Maiu. (Cas'a
representantiloru). Presedintele Perczel B.
deschide sied. la 10 ôre si dupa verificarea
protocolului, presenta petitioni, si anume:

O petitione a societătiei calei ferate
dela Tis'a că lini'a dela Aradu la Temi-
siôr'a sa i se dee ei pro lănga deplin'a
desdaunare a societătiei austriace de statu;

O petitione a comitatului Ianiru in
contra urcării deriloru. Szeniczey sub-
sterne ierasi mai multe petitioni comu-
nali pentru incorporare in comitatulu Keve.

Tôte se trecu la comisiunea peti-
tionaria.

Ministrul de interne cere unu cre-
ditu suplementaria de 500,000 fl. v. a.
pentru ajutorarea celor lipsiti prin comi-
tate.

Se trece la sectiuni.

Acum urmă ordinea dilei, continua-
area desbaterei asupra §-lui 5 din legea
pentru advocati.

Mai vorbescu Csiky si Gozmanu
contra doctoratului; iera minist. Pauler
pentru acest'a in o cuventare lunga si
stralucita.

Facendu-se votare, se primesce, cu
majoritate, testulu comisiunei centrale,
pentru doctoratu si praes'a de 3 ani.

Continuandu-se desbaterea pre pa-
ragrafi, de-si din unele pârti, mai vertosu
prin Lázár A. se facera la multe puncturi
amendamente, acelea nu se luara in con-
sideratiune, ci se votă oblu testulu co-
misiunei centrale pâna la §. 22.

La §. 22 A. Lázár face propunerea,
ca camer'a advocatiloru nu totu la trei
ani, ci pre fia-care anu sa se recon-
stituësca.

Dupa putiena disputa, se pasiesce la
votu, prin sculare si siedere; se cere nu-
merarea voturilor, si rezultatulu e, ca
64 suntu pentru testulu comisiunei, 32
pentru amendamentulu lui Lázár. Va se
dica, se constată ca adunarea nu e in nu-
meru legalu de a decide.

Acest'a produce sgomotu, presedin-
tele dispune cetirea catalogului, se face,
si dupa ce mai intra si cei de prin co-
ridore si din bufetu, se constată, cumca
de fatia suntu 111 deputati, iera ab-
senti 299.

Se incinge apoi disputa despre acea,
ca — introduce-se voru cei absentii in
protocolu dupa nume? provocase-voru
sa-si justifice absentia si sa se infatisie-
die indata? seu — sa li se oprêsca diurn'a?

In fine se trece preste tôte si se
decide a se continuă desbaterea proiectului.

Budapest'a 30 Maiu. (Cas'a
representantiloru) B. Perczel deschide
siedint'a la 10 ôre.

Dupa autenticarea protocolului din
siedint'a trecuta anuncie

Presedintele: petitione comitatului
Edenburg contra urcării contributiunei,
mai impartasiesce presidiulu ca academi'a
de sciintie a invitatulu Camer'a la adu-

nantia anuale ce o va tiené in 31
a. c.

Se ia spre sciintia.

Dupa acest'a se predau petitionile
substernute comisiunei petitionarie.

Ed. Horn substerne unu proiectu
de lege despre apretierea dariloru re-
stante, care motivanduse din destulu se
va tipari si pertractă dupa regulamentulu
casei.

Cas'a trecendu la ordinea dilei ia
la desbatere seri'a 41 dia petitionile in-
trate. Petitionile se predau fara observare
ministriloru din resorturile respective.

Alu doilea obiectu la ordinea dilei
este proiectulu de lege despre regulamen-
tulu advocatiloru.

Nefiindu de fatia referintele comis-
siunei centrale Pet. Matuska desba-
terea asupra proiectului nu se pôte incepe
(Cei din drept'a striga; Sa ia Schma-
uss referad'a! Cei din stănga protes-
tăza. And. Schmauss se apropia de tri-
buna).

T. Pechy protestăza relevându
ca camer'a nu-si pôte pune unu referinte.

Presedintele: Onorata Casa!

„Avemu la ordinea dilei si unu alu
treilea obiectu, proiectulu de lege despre
esamenele judiciali practice, care s'aru
potea luă la desbatere, intr'aceva refe-
rintele absentu de nu va fi holnavu pôte
sa vina“ (Proteste in stănga)

Gabr. Várady vede ca alta nu e cu
potintia spre a observă form'a, decâtu
uniculu medilocu: suspendarea siedintei,
pentru că comisiunea centrale potendu-
se intruni sa-si aléga unu altu referinte.

Presedintele suspinde adunarea.
(Membrii din comisiunea centrale se
retragu in sal'a vecina) cându de odata
se ivesce Matuska in Camera, care ocu-
pandusi loculu seu de referinte se rôga
pentru indulgentia camerei fiindu ea den-
sulu a provocatu prin absentia sea sus-
pendarea siedintei.

Urméza desbaterea speciale asupra
regulamentului advocatiloru.

Sabiu 22 Maiu (3 Ianu) 1874.

Dle Redactoru! Gradulu de cultura
precum a unui poporu seu individuo, asiá
si a unei comunităti se manifestăia pre
câi diverse, cari inse tôte se reducu
chiaru la promovarea acelei'a. O atare
manifestatiune a avutu locu a dôi'a di de
Rosali in comun'a romăna gr. or. Boiti'a,
unde Escelenti'a Sea Par. Archieppu si
Metropolitu a seversitu actulu sântirei
scôlei de acolo — Este a dôi'a ôra ca
amu fostu martoru la atare acte, si amu
percursu cu multa obiectivitate si interesu
că unulu ce pentru prim'a-data amu avutu
ocasiunea a petrece in acésta comuna
binecuventata de Ddiu, câte-va ôre dara
cu mare placere — pâna si cele mai
sincere manifestatiuni ale poporului mun-
tănu si inca in tóta nevinovati'a sea. —
O descriere a actului petrecutu, in colô-
nele unei foi de odata, dupa cum aru
meritá lucrulu nu se pôte. — Me voiu
restringe dara la cele de mai mare in-
semnate, martorisindu inse cu nepreo-
cupatiune si multa franchetia ca deca s'a
adeveritu unde-va maxim'a: „Voiesce si
vei poté, luminădia-te si vei fi“, apoi aci
i s'a datu expresiunea meritata.

Pentru sântire a fostu destinata Lu-
nea Rosaliloru. Tôte preparativele au
fostu finite din dilele premergătoare. La
8 ôre Luni dimineti'a Escelenti'a Sea Par.
Archieppu si Metropolitu se aretă, si unu
bandieriu de calareti bine arangiatu lu
intempoi si lu petrecu pâna la cartirulu
anume menitu si de aci la sânt'a biserica,
unde Escel Sea cu asistintia de 4 preoti
si 2 diaconi (dintre care unulu sub de-
cursulu sântei liturgii a fostu chirotonitu
de preotu) a seversitu sânt'a liturgia.
Sub decursulu acestei'a, cântările biseri-
cesci ale teneimei scolare din locu, de
ambe secsele, condusa cu multa dibacia
de dlu invetiatoriu N. Bobesiu au umplutu
de satisfactiune animile tuturoru ôspeti-
loru. — Dupa st'a liturgia a urmatu ina-
intea scôlei sântirea apei, si deplinirea
actului de sântire, cu care ocasiune Esce-
lenti'a Sea, agraında pre poporulu dreptu
credinciosu din Boiti'a, in cuvinte adev-

ratu parintesci, a laudatu zelulu celu in-
trepriinditoriu alu loru, a datu expresiune
via multamirei sele, pentru interesulu, ce
poporulu are intru inaintarea culturai sele,
si a impartasitu bine-cuventara sea tu-
lororu invocându darulu sântului duchi
pentru luminarea loru. In urm'a acestei'a,
invetiatoriu primariu N. Bobesiu, in pu-
cine cuvinte dara bine scultite, a facutu
descoperirea, ca cele ce se vedu, nu suntu
resultatulu unui venitu mare comunelu, ci
alu contribuiriloru benevole si alu staru-
intieloru deregatorii comunali si biseri-
cesci. La acestu actu de sântire a fostu
martori unu numeru fôrte insemnatu de
inteligentia din Sabiu, damele romăne din
cercurile cele mai in-llte si reprezentantii
tutororu oficiiloru, care stau cu scôla in
mai de aprôpe legatura, si amintescu cu
placere inspectoratulu din fondulu regescu
precum si pre celu cercuale civilu.

La prândiulu comunu pre la 1/2 2
ôre au luat parte pâna la 60 persône.
S'a toastatu aci pentru imperatu, regimu
concordia intre nationalități si confesio-
nali și unitatea loru pre calea sciintiei,
pentru consistoriulu archidiecezanu in ge-
nere si specialu presedintele lui; Inspec-
toratulu reg. scol. din fondulu reg. pentru
preotimea locale, invetiatori si represen-
tanti'a comunale, pentru architectulu a
cârui concepiune e acelu edificiu frumosu,
pentru luminarea poporului etc. Cu acésta
ocasiune s'au adeveritu cuvintele inveti-
torului Bobesiu indicate mai susu, căci
dlu protopresbiteru I. Popescu că inspec-
toru scol. districtuale, facendu istoriculu
zidirei scôlei, si aducendu inainte persô-
nele, cari au contribuitu cu sume mai in-
semnate, an descoperitu dorint'a credin-
ciosulu Alemanu Clôjia, care s'a dechia-
ratu in faci'a mesei ca prin testamentu
voiesce a ascură materialminte focula-
riulu culturai — scôla, si dotarea co-
respundiatória a invetiatoriloru.

Totu in decursulu prândiului la ini-
tiativa dlu asesoru consist. Zachari'a
Boiu, s'a infiintatu din contribuziuri mari-
nimose unu fondu pentru
ajutorarea prunciloru or-
fanis si lipsiti eari voru
cercetă scôla acea. — Prea
demni membri fundatori ai acestui fondu,
— credu ca nu voru luă in nume de reu,
ca sa aducu la cunoscentia, — suntu:
Escelenti'a Sea Présântitulu Archiepiscopu
si Metropolitu cu 100 fl.; Par. protopr.
locale I. Popescu cu 50 fl. dlu initiatoru
Zacharia Boiu, dlu capit. pens. si inspect.
seminariale Constantino Stejariu, dlu ase-
soru la tribunalulu Petru Rosic'a dlu ne-
gutiatoriu Antoniu Bechuitz, dlu neguti-
toriu Georgiu Mateiu cu câte 20 fl. v. a.

Nu putiena au contribuita la acésta
festivitate si productiunea unoru copii de
scôla, a câroru nume s'a hotaritu a se
petrece la analele scôlei si a fundatiunei

Dupa disolverea mesei, câtra séra,
acela si bandieriu si mass'a poporului au
petrecutu intre strigări de „sa traiêsca!“
pâna departe de opidu pre Escelenti'a Sea
Par. Archieppu si Metropolitu, iatorsu câ-
tra resiedintia.

Aceste, dle redactoru, amu tienutu
de datorintia a le comunică publicitatei,
de o parte că documentu ca acelu po-
poru, care a invitatulu pentru saversirea
acelui actu maretu, atâtea venerande per-
sône, si cunôsce pusetiunea si chiamarea
sea, iera de alt'a că unu neinsemnatu re-
vanche pentru primirea cea afabile si os-
pitalitatea cea caracteristica, carea s'a fa-
cutu tuturoru ôspetiloru, încātu nu va fi
nici unulu, care sa nu fi adusu cu sine
cele mai dulci soveniri. — Dealtmintrea
numerositatea ôspetiloru este proba despre
védi'a si popularitatea de carea se bu-
cura comun'a. P.

Ibanesci in 13 Maiu.

Domnule redactoru! Multele colecte
la care poporulu contribue pre tóta dîu'a,
la nenorociti crestinii din tôte pârtile, a
câroru ostenele le-a consumatu foculu
parte anulu acest'a parte in anulu trecut,
au facutu de Circulariulu Esc. Sele pré-
bunului nostru Archipastoriu Nr. cons 276
cu dto 10 Ianuariu a. c., prin care sun-
temu rogati că sa intindemu mâna de

ajutoriu connationaliloru de o credință
cu noi din Elisabetopole pentru edifica-
rea bisericei si scôlei, n'au fostu togmai
dupa acceptarea nôstra. — Ce s'au po-
tutu adună inse prin contribuziuri benevole,
aceea au facutu crestinii din inima eu-
rata crestina, care amu onôre a vii tra-
mite stimatu domniei vôtre, că sa-i ina-
intati la loculu destinatu; *) iera eu că
sa me potu legitimă inaintea conferatori-
loru, ve rogu se dati publicității in pre-
tuit'a fôia „Tel Rom.“ pre acesti cre-
stini buni la anima.

Ioanu Cofariu 1 fl., Andreiu Glig'a
1 fl.; Chirtesi Cosm'a 1 fl.; Teodoru
Chirtesi 1 fl.; Vasiliu Chirtesi 1 fl.; Gli-
goriasu Popu 50 fl.; Teodoranu Varvar'a
1 fl.; Grigoriu Chirtesiu 1 fl.; ôre-cine
1 fl.; Teodoru Glig'a 20 cr.; Nastasi'a
Chirtesi 50 cr.; Alecsiu Danu 30 cr.;
Vasiliu Danu 40 cr.; Andreiu Teodoranu
40 cr.; Ioanu Matei 40 cr.; Dimitriu Chir-
tesiu 20 cr.; Teodoru Teodoranu 40 cr.;
Ioanu Danu 20 cr., subscrisulu 5 fl.

Sum'a totale 16 fl. 50 cr.

Ve rogu totu odata dle redactoru,
a nu ne luă in nume de reu, pentru ca
ve incomodămu *) cu astfelu de articuli,
căci chiaru crestinii mi-a disu că sa-i
tramitu pre calea publicității; de ôre-ce
in anii trecuti, la indemnul nemuritoriu-
lui Archipastoriu Andreiu in inca au
fostu conferatu crestinii mei, la fondulu
bisericeiloru serace, mai tardiu inse con-
vingandu-se din pretuit'a fôia „Tel Rom.“
care au publicatu ofertele, ca din totu
tractulu Turdei superiôre, s'au admini-
stratu la fondulu pomenitu numai 8 fl.
v. a. adecu, optu fl. v. a.; pre cându nu-
mai dia ofertele benevole a crestiniloru
nostri din Ibanesci s'au fostu adunatu
spre acelu scopu siése fl. v. a., dupa
cum se pôte vedé si din cuitantia ce o
avemu la dispusetiune. — Crestinii no-
stirii suntu zelosi si au rayna de a aju-
toră bisericele serace, numai deca suntu
convinsi ca se si intrebuintăza spre sco-
pulu destinatu.

Dimitriu Cornea,
parochu gr. or.

Usura in Romania si creditulu fonciaru romănu.

Legile au de scopu a protegiă jus-
titi'a moral'a si proprietatea. In privint'a
protegiării proprietătiei, lagile romăne
suntu asiá de liberali in caus'a usurei,
incātu ele distruga proprietatea iera nu
o protege, si prin urmare, cându ele dis-
trugu proprietatea, distrugu totu de odata
si justiti'a si moral'a publica. — Caragea
ordonă: „nimeni sa nu platésca doband'a
mai multu decâtu 10 la suta“, si ori ce
tocméla de dobanda mai mare contra a-
cestei legi eră respinsa de justitia; iera
mai mica de cătu acésta eră primita. O
dobanda de 12 la suta eră numita „do-
benda negutiatorésca: iera mai mare de
cătu acésta se numea „dobenda ovre-
iasca.“ Camatari seu dobandarii erau ze-
graviti pre biserici in Iadu si condem-
nati de moral'a publica si de credint'a
ortodoxa, si acésta din punctulu sublu
alu moralei, alu umanității si alu justi-
tiei; căci nimeni nu vine sa se impru-
mute, decâtu constrinsu de nevoia, si celu
ce este in positiune a imprumutá, nu tre-
buie sa fia unu calău, unu telhariu, ci unu
adeveratu facatoriu de bine, unu ajuta-
toriu celui intrebuintiatu; in fine unu vir-
tuos, unu adeveratu crestinu. Camat'a mare
eră prescisa de legile nôstre si condem-
nata de religiunea nôstra si cu dreptu
cuventu, fiindu ca unu individu fara mo-
rala, scotesce o ocasiune fericita că sa
ai necesitate de a te imprumutá, spre a poté
sa te despôie, si unu asemenea omu nu
este nici mai multu nici mai putieou de
cătu unu telhariu, unu banditu.

Amu aretatu ca doband'a mai mare
decātu cea negutiatorésca, eră numita do-
benda evreiesca. Cu legile liberali de as-

*) Se voru inaintă indata ce ne voru
sosi. Red.

*) Din contra simtîmu o placere im-
partasindu publiculu nostru fapte adeverate
crestinesci ce merita tóta consideratiunea.
R.

tadi, evreii detera de rusine, remasera pre josu, si fara sa fia crestini 'si facura cruce candu veduira ca se gasira crestini, greci, bulgari si chiaru romani cari stin-sera pre multi nenorociti cu doband'a de 25 si 30 la suta si cu clause penale din cele mai telharesei. Toti cunoascemu hotaririle liberali, date de judecatorii liberali, dupa legile liberali, prin care unu nenorocitu imprumutatu cu 50 napoleoni, preste unu anu dela imprumutare, fu condamnatu a plati 500 napoleoni, cu afurisit'a si telharese'a clausa pensa, de a plati doi napoleoni pre fia-care di preste terminu. Bravo libertate! morala libertate! justa libertate! humana libertate! Nu era moralu, justu si umanu a ordona legiulo-riolu nostru, osebitu de: „unde doband'a nu este decisa sa se platésca 10 la suta“ sa ordone ca nimeni nu este liberu a contracta dobanda mai mare decatu 12 la suta? Ieta dara pentru ce inaugurarea ban-pei creditului fonciaru, fu aplaudata si salutata de Romani'a intréga, pentru ca numai asemenea banci dau in capolu despoetoriloru de camatari.

Ieta pentru ce camatarii cu toti samsarii lor, propagara mai iutaiu ca banc'a fonciara este o iluziune, ca ea nu se va realisa; iera dupa ce veduira realitatea, propaga ca ea, impune doband'a 20 la suta, si cu asemenea propagande sperie pre cei intrebuintiati a nu cere imprumuturi la dens'a. Cu tote acestea creditulu fonciaru romanu, progresedia: preste 4 milioane inscrise, adeca mai multu fondu de catu cerea legea pentru a incepe functiunarea.

D. ministru alu financioloru prin „Monitorulu Oficialu face cunoscutu „ca consiliulu de administratiune alu primei societati de creditu fonciaru romanu din Bucuresti, prin adres'a Nr. 743 din 16 Apriliu, a incunoscutiatu pre acestu ministriu, ca siedinti'a sea dela 15/27 ale acei luni, conformu art. 39 din statele societati, a alesu presiedinde pre d. Dimitrie Ghic'a si vice-presiedinde pre d. George Gr. Cantacuzino.“ Ei bine! va mai fi cine-va la indoiela ca acesta institutiune cu asemenea mari barbati nu va prospera conformu dorintiei generale a terei? Romani grabiti a mantui proprietatea!! „Aur. Cr.“

Varietati.

*** (Representanti scaunului.) Cu deosebita bucuria luamu notitia despre acea fericita si solidara procedere a mai multoru comune rurale apartinatore de scaunulu Sabiului, de a alege intre reprezentantii sei pentru adunările scaunale din câte unulu ori doi reprezentanti din medioculu inteligentiei nostre sabiane.

Deca suntemu bine informati, s'au alesu de atari reprezentanti in comunele reorganizate pana acum urmatorii domni: pentru comun'a Sadu d-nii Ioanu Hanni'a protop. si dr. Stefanu Pecurariu, avocat; pentru Sebesiulu-inferioru dlu Ioanu Popescu, protop, pentru Gur'a-Raului dlu asessoru reg. Petru Rosic'a; pentru Sebesiulu-superioru dlu capitani in pensiu Constantinu Stezaru; pentru comun'a Boiti'a d-nii advocati Dr. Ioanu Borci'a si Ioanu Pop'a; pentru Avrigu dlu avocat Ioanu de Preda; pentru Racoviti'a dlu adv. Dr. Ioanu Nemesiu; pentru comun'a Porcesci dlu directoru Visarionu Romanu; pentru comun'a Poplac'a dlu secretariu consistoriale Nicolau Fratesiu si pentru comun'a Talmacelu dlu secretariu magistratuale Ioanu Cretiu.

Speramu ca esemplulu acest'a 'lu voru imita si cele-lalte comune cu ocaziunea reorganizarei reprezentantiloru comunali si 'si voru alege câte unulu ori doi reprezentanti scaunali dintre frumosulu numeru ala inteligentiei nostre din locu.

*** (Baile parintelui Basaraba) despre cari s'au facutu amintiri dese in numerii din urma ai foiei nostre, intr'adeveru ca au unu efectu surprindetoriu pentru patimitorii ce-le folosescu. O scrisore a invetiatiului nostru din Romosielu M. D u-

blesiu catra posesorulu numiteloru bai vine a comprobá cele ce amu disu.

„On. parinte! Avendu norocirea a me folosi in ver'a trecuta de baile d-tale nu potu sa retacu inaintea publiculu patimitoriu influinti'a binefacatori'a ce au avutu asupra mea apele minerali dela baile ce le posedeti. Din fraged'a copilaria amu patimitu de unu morbu de nervi si folosindu-me de baile d-tale astadi sum veselu si sanatosu si dupa cum sperezu morbulu acest'a de care amu suferitu unu siru lungu de ani a disparutu cu totulu. Aducandu acést'a la cunoscuti'a publiculu ve esprimu profund'a mea multiamita.“

Unu asemenea rezultatu imbucuratiu ne impartasiesce unu altu pacientu, dlu parochu gr. or. in Boiu, I. Budoi in o adresa de multiamita catra pesesorulu bai-loru susupenite:

„Mergendu impreuna cu soci'a mea la scaldile baronului Bornemis'a, prin bunavointi'a unoru locuitori furamu informati si condusi la baile d-vostre, de cari pana aci nu scuramu nimicu, si folosindu-le gratis pentru curarea uniu morbu reumaticu (recela in spate) rezultatulu favoritoriu ne au convinsu pre deplinu despre puterea vindecatori'a si efectulu surprindetoriu alu apeloru din baile ce posedeti. Dandu-ve cea mai cordiale multiamita pentru bunavointi'a de care ne-amu bucuratu, ve dorescu totu odata succesulu celu mai bunu intru intreprinderea ce ati facutu.“

*** (M a i a l u) Membrii Reuniunei sodaliloru romani din locu voru serba petrecerea lor in dumbrav'a Sabiului dinominea 7 Iuniu (26 Maiu) a. c. la care invita cu totu respectulu pre on. publicu. Program'a petrecerei este urmatorea:

1. Plecarea dela localulu Reuniunei cu music'a militara la 7 ore dimineti'a.
2. Salutare matinala la resiedinti'a patronulu resp. a vicariulu seu.
3. De aci mergerea mai departe in Dumbrava.
4. La 1 ora dupa amedi prandiu comunu.
5. La 2 $\frac{1}{2}$ ore dupa amedi se incepu jocurile.

La casu de plie petrecerea se amana pre Duminec'a urmatorea.

*** Cetimu, ca nepotulu Tiarului din Russi'a a fostu arestatu de curendu de politi'a din Petropole. Caus'a arestareii acestui teneru — de 20 ani — de familia imperatésca, sa fia fostu instrainarea mai multoru bijuterie pretiose ale mamei sele.

(Necrologu) Partid'a centrului din parlamentulu Germaniei a perdutu pre conducatoriulu seu Hermann de Mallinckrodt, care a muritu de aprindere de peptu in Berlinu Marti dupa rosatile catolice. Reposatulu fiindu unulu dintre cei mai capabili anteluptatori si mai ageri oratori din parlamentu a lasatu in partid'a catolica a Germaniei o lacuna mare. Cu ocaziunea desbateriloru a supr'a legiloru confesiunali a demustratu fostulu conducatori unu talentu deosebitu si o desteritate admirabila si prin purcederea sea omenosa a insuflatu respectu si contrariiloru sei. Mallinkrodt a fostu de 53 ani si puine luni inainte de mortea sea s'a casatoritu cu sor'a muerei sele dintai.

*** Diu'a de 10 Maiu fiindu aniversarea suirei pre tronu a M. S. Dominatoriulu Romaniei, Carolu, s'a sarbatu in biseric'a catedrala din Bucuresti unu te-deum la care au asistatu tote autoritati civile si militare.

*** Armata din Romani'a libera, dupa cum e organizata acum, consta din trupe de linia si locali. Cele locali se compunu din calarasi si dorobanti. Armata de campania se compune din 8 regimente de linia, 8 regimente de dorobanti, 4 batalione de venatori, 2 regimente de cavaleria de linia, 8 regimente de calarasi, 2 regimente de artileria, 1 compania de laboratorii, 1 batalionu de sapeuri, 1 compania pontonieri si 1 escadronu de trenu.

De armata activa, carea pote contine 4 divisiuni — se mai liene 1 batalionu de pompieri din Bucuresti si compania pompieriloru din Iasi, 5 escadrone gendarmaria, cavaleria si 2 companie gendarmaria pedestra. Infanteri'a e preveduta cu pusce peabodice si artileri'a cu tunuri dupa sistemulu prussianu din fabric'a Kropp. Atachatu la armata e si batalionulu de marina cu 2 nai de resbelu. Afara de armata regulata, exista si armata teritoriala, militia (honved), compusa din barbati de 28—36 de ani, si cari au servitu mai inainte in armata regulata 4 ani si alti 4 ani in reserva. Acesta armata va servi in casu de bataia, de armata auxiliaria celei regulate. Pentru aperearea terei in launtru e destinata gard'a nationale, ce se compune din barbati de 36—50 de ani. Afara de armata regulata si cea teritoriale mai pote pune Romani'a pre pecioru 2 corpuri de armata de linia, o divisiune de cavaleria si 2 divisiuni de operatori de patria. Artileri'a inse, scrie „Osten,“ nu e destulu de suficiente.

*** In Angli'a, neintielegerele dintre arendatorii capitalisti si lucratori din ce in ce se totu inversiunea. Sute si mii de acesti nenorociti lucratori, palmasi, emigrara in America si Australi'a, fiindu ca arendatorii bunuriloru intinse nu vreau ale mari pretiulu lucrului, pentru arcarea carui'a au facutu cu totii caus'a comuna, sa nu le mai lucre.

*** Viile au suferitu catra sfersitului Aprilie mai in tote partile Europei de bruma si pre alocurea de inghetiu. In Franci'a, spre Renu mai cu sema vii si pometuri suutu in parte distruse. Frigulu a fostu atatu de intinsu catu lastarii de stejari si de nuou au cadiotu prefacendu-se in prafu negru ca cum aru fi fostu arsi. In Romani'a au suferitu viile in mai multe localitati atatu de gerulu de esta ierna catu si de frigulu din Aprilie. Viile de pre pote din dealulu mare suntu mai tote degerate. In dealulu Pitesciloru frigulu a atacatu vii'a atatu pre verfuri catu si pre pole. Agricultorii si specialistii ingrititi de perd-rile ce incerca viile din caus'a frigului s'au ocupatu si se ocupa cu aflarea mediocoloru proprie pentru a feri viile. Formarea nuoriloru tarificiali, aprindiendu paie, pacure si alte substantie care produc fumulu multu ast-feliu ca se inveluie vii'a in tote partile, s'au cercatu cu ore-care succesu. Podgorenii au indestula practica ca sa prevada decu va cade brum'a preste nopte; in casu afirmativu n'au decatu sa puna focu gramediloru de paie sen alte substantie deja preparate. In apropiere de

Parisu acestu midilocu a feritu de degeratu viile unde a fostu intrebuintiatu.

*** Laudosia unu in em-tiu. Dupa resbelulu franco-germanu, unu nemtu se lauda ca a taiatu piciorole uniu francesu.

De ce nu-i taiati mai bine capulu? i dise cine-va.

Pentru ca capulu era taiatu de altii mai inainte! respunde elu.

*** Drumulu de feru intre oceanulu Pacificu si valea Amazonulu. — Un'a din cele mai admirabile intreprinderi ce au incercatu vre-odata omenii este drumulu de feru ce-va pune in comunicatiune oceanulu Pacificu cu valea Amazonulu. (Americ'a de sudu). Secolulu alu 19-a este plinu, mai multu de catu tote secólele ce l'au procedatu dela caderea imperiulu romanu, de aplicatiuni miracolose a sciintiei mecanice; dara nici un'a n'a potutu presentá obstacole atatu de grosnice ca acele ce au de infruntatu constructorii acestui drumu de feru. Spre a dá o idea de dificultatile naturale si mecanice ce au trebuita si voru mai trebui invinse spre a duce la capetu intreprinderea, ajunge a spune ca suntu 30 poduri si 35 tuneluri, reprezentandu o lungime de 18,000 picóre, din cari 3000 pentru podurile dintr'aceiasi localitate; si spre a se face calea, au fostu stramutate din locu mai multu de 100 milioane picóre cubice de pamentu si stanci. Lucrarea, inceputa in 1870, a costatu deja 33 milioane de dolari si va constá inca mai multu pana la 1876, epoca candu va fi terminatu. Cea mai insemnata din lucrările de arta va fi marele viaductu, celu mai inaltu din lume, care va fi lungu de 580 picóre si va avea 300 picóre de susu pana la centru. Inaltimile respective a stalpiloru celu sustienu suntu de 156, 183 si 253 picóre. Dela 8 la 12 mii de muncitori lucreze di si nopte la acesta cale.

Edictu.

Ioanu Angelusianu din Sitabuzeu carele dela 29 Iuniu 1871, a parasitu pre legiuit'a sea socie Reveca Cupea, fara a se sa ubicatiunea lui, se citeza a se infatisa inaintea subsemnatulu scaunu ppescu, in terminu de unu anu, caci la din contra, procesulu matrimonialu asupra-i se va pertracta si decide si in absentia lui.

Breticu, in 6 Maiu 1874.

Scaunulu ppescu gr. or. ala Trei-scaunelor.

Spiridonu Dimianu,

(2—3 adm. prot.

Durat a sesi-
unei dela 14
Maiu pana la
15 Septembrie

BAT'A BASN'A,
(BAASSEN.)

Un'a ora dela
statiunea dru-
mului de feru
dela Mediasiu.

In 14 Maiu a. c. se deschidu baile igienice dela Basn'a. De ore-ce in anulu acest'a bai'a nu este data cu arenda ca alte dati, ci se administreza in regia propria de catra directiunea institutulu prin unu membru alu comitetulu, sa se adreseze acei ce dorescu sa folosésca baile cele de multe parti recnoscutu si constatate ca folositorie sanataiei din Basn'a, in sesiunea anulu acestui'a, si mai cu sema carii suferu de sioldina, reumatismu, cari au patimi de scrofule, de piele, nervi, ologire, bóle in ose si la incheiaturi, sifilitice invecchite, la „Directiunea bailoru in Basn'a“ pentru castgarea de cartire si pentru procurarea altoru trebuintie ale p. t. publicu, si pre catu va fi numai cu putintia se va si corespunde.

Cabinete de locuitu suntu cu 60 xr., 70 xr., 1 fl., 1 fl 20 xr. si 1 fl. 60 xr. de di si la cerere se afla si bai reci in basine si bai calde in cada.

Reustauratiunea s'a posu in manile uniu ospetariu bravu, carele va servi pre ospeti la ori-ce tempu cu bucate bune, sanatose si estine precum si cu beutari nobile si curate.

Statiunea cea mai de aproape a drumulu de feru este Mediasiu, unde totu-deun'a se afla trasuri estine pana la bai; si comunicatiune postale de epistole, pachete este in tota diu'a.

Juvelieriloru, marchitaniloru si negociatoriloru li se face cunoscutu, ca pre promenada se afla mai multe sietre de arendatu.

Directiunea bailoru dela Basn'a.